

Stichting
Vrienden van de
Galápagos Eilanden

NIEUWS ONLINE

No. 8 – Maart 2014

Voor u staat, op het computerscherm, of ligt, uitgeprint en wel, Nieuws Online van maart 2014. Met daarin weer een aantal berichten over de Galápagos Eilanden en de flora en fauna aldaar. Maar voordat we ons daarop storten, vestigen wij eerst uw aandacht op een tweetal evenementen die zich in Nederland hebben afgespeeld of zullen afspelen. Ten eerste de formele afsluiting van het project “Fietsen voor Galápagos” en ten tweede, inderdaad we zijn er dit jaar al vroeg bij, de Vriendendag 2014.

Fietsen voor Galápagos

Enkele jaren geleden bracht ons bestuur de ambassade van Ecuador in contact met het Nationale Park De Hoge Veluwe om met eigen ogen te kunnen zien, op welke wijze de dagbezoekers van het Park gebruik maken van de ongeveer 1750 witte fietsen die daar aanwezig zijn. Dat was niet helemaal toevallig, gelet op de inspanningen van de Ecuadoriaanse overheid om het land meer fiets-minded te maken. En waar kun je je dan beter oriënteren dan in Nederland?

Het contact resulteerde in een bijzonder project, het beschikbaar stellen van in totaal 242 witte fietsen, gereviseerd en wel, voor gebruik door de lokale bevolking op de Galápagos Eilanden, met name door de inwoners van woonkernen als Puerto Ayora (Santa Cruz) en Puerto Baquerizo Moreno (San Cristóbal). Het transport werd verzorgd door een Boeing 777 van de KLM die de fietsen naar Guayaquil vloog, en de marine van Ecuador die de laatste duizend kilometer naar de Galápagos Eilanden voor zijn rekening nam.

De hier afgebeelde foto van fotograaf Henk Weenink toont het bezoek van de vertegenwoordigers van ambassade, KLM en Galápagos Vrienden aan de directeur van De Hoge Veluwe, de heer Seger Baron van Voorst tot Voorst en medewerkers, dat op dinsdag 4 maart plaatsvond. Het project doet een beroep op de bewoners van de Galápagos om met behulp van “hun” witte fietsen het gebruik van de auto terug te dringen en zo de druk op de kwetsbare natuur te verminderen.

Flamingo's

Onlangs werd in een gecombineerde actie van het NP Galapagos en de Charles Darwin Foundation een telling van alle in de Galápagos aanwezige flamingo's uitgevoerd. Hieruit bleek dat in totaal 314 vogels in de 34 permanente en semi permanente lagunes leven. De telling van vorig jaar leverde een aantal van 326 flamingo's op en de tellingen van de jaren daarvoor hadden resultaten rond diezelfde aantallen. De vogels schijnen geen effect te ondervinden van klimatologische veranderingen.

Secretaris: Drs. Frans J. Engelsma

De Tolkoren 39, 3912 AG Rhenen – tel. 06 22462591 – info@galapagos.nl – www.galapagos.nl
IBAN: NL26TRIO0198308698 t.n.v. Vrienden van de Galapagos Eilanden, Havelte

Vriendendag 2014

Het doet ons groot genoeg om nu al de Vriendendag 2014 te kunnen aankondigen. Wij hebben Prof. Dr. Fritz Trillmich, gedragsbioloog aan de Universiteit van Bielefeld, bereid gevonden om op zaterdag 18 of 25 oktober zijn lezing getiteld “Amphibious life in the tropics: Sea lions and Fur seals in the Galápagos” voor ons te verzorgen. Of zoals professor Trillmich die sinds de jaren zeventig onderzoek doet aan de Galápagos zeeleeuw en pelsrob en als één van de grootste kenners van beide soorten bekend staat, het zelf in zijn e-mail aan ons zegt: “Briefly I would address the special marine ecological conditions of the Galápagos that enable the two species to live and reproduce successfully right on the equator and the high plasticity in their foraging and reproductive behaviour that allows them (as well as the marine iguanas) to deal with the massive environmental variance caused by El Niño and La Niña effects.” Duidelijk mag zijn dat professor Trillmich zijn voordracht in de Engelse taal zal houden. Binnenkort hopen wij u te kunnen vertellen welke van beide genoemde data het wordt en op welke passende locatie de Vriendendag 2014 zal plaatsvinden.

Onderzoek naar hondenvirus bij de Galápagos zeeleeuw

Een persbericht dat ons eind februari bereikte heeft eveneens de Galapagos zeeleeuw als onderwerp. In samenwerking met de Universiteit San Francisco in Quito is een onderzoek gestart naar het voorkomen van pathogene bacteriën en virussen bij de Galápagos zeeleeuw. Al eerder (zie Galápagos Nieuws 27 – Herfst/Winter 2011) berichtten wij over de abnormaal hoge sterfte onder zeeleeuw pups op met name het eiland San Cristóbal. En hoewel wij er sindsdien niets meer over hebben gehoord en de reproductie zich aardig hersteld lijkt te hebben, is men nu toch begonnen met genoemd onderzoek. In eerste instantie worden bloed- en slijmmonsters genomen bij jonge zeeleeuwen op San Cristóbal, Española, Santa Fé en Floreana, terwijl in een tweede fase ook zeeleeuw tjes op Santa Cruz, Seymour en Isabela aan de beurt zijn. Als grote boosdoener wordt vooral gedacht aan infectie met het hondenziektevirus door contact met loslopende honden, iets wat vooral in en rond Puerto Baquerizo Moreno, waar een grote kolonie zeeleeuwen de stranden bevolkt, een logische gedachte is.

Nog enkele gegevens over de Galápagos zeeleeuw (*Zalophus wollebacki*). De huidige populatie in de Galápagos wordt geschat op 16.000 tot 18.000 dieren. Ondanks dit ogenschijnlijk hoge aantal werd de soort in 2008 op de Rode Lijst van bedreigde soorten van de IUCN geplaatst. Ongetwijfeld zullen we nog wel meer over genoemd onderzoek horen, wie weet al tijdens de lezing van Prof. Trillmich op de komende Vriendendag.

Een curieus bericht

Op de weg die dwars over Santa Cruz leidt werd een onechte koraalslang gevonden, die als verkeersslachtoffer aan zijn of haar einde kwam. Voor de goede orde, de soort komt niet voor op de eilanden en het is zelfs de eerste keer dat een reptielensoort die niet op de Eilanden thuishoort, er wordt aangetroffen. Meteen nadat het dode dier werd ontdekt, heeft men de omgeving zorgvuldig uitgekamd, maar het is bij dit ene dode exemplaar gebleven. Het betreft een niet giftige onechte koraalslang die op het vasteland van Zuid-Amerika thuishoort. Ook NOS Nieuws heeft er op 25 februari jl. melding van gemaakt, met de terechte opmerking dat de dode slang die niet van nature op Santa Cruz of elders in de

Onecht

archipel voorkomt, het bijzondere biologische evenwicht aldaar ernstig zou kunnen verstoren. Hoewel de NOS ook aangeeft dat het waarschijnlijk een onechte koraalslang afkomstig van het vasteland van Zuid-Amerika betreft, toont hun foto een andere, zeer giftige soort koraalslang.

Echt

Pepe, “El Misionero”

Tijdens onderzoek onder de roze landleguanen van vulkaan Wolf heeft men ook bloedmonsters afgenomen van de reuzenschildpadden die daar voorkomen. Op die manier probeert men genetische sporen te achterhalen van een tweetal uitgestorven soorten, *Chelonoidis (Geochelone) abingdonii*, de Pintasoort, en *C. elephantopus*, de soort die ooit op Floreana voorkwam, maar wellicht al in of kort na Darwins tijd is uitgestorven. Wilt u uw geheugen in deze nog eens opfrissen, sla dan nog eens Nieuws Online van februari 2012 op, dat in zijn geheel aan de Galápagos schildpadden is gewijd.

Zoals bekend was Lonesome George de allerlaatste schildpad van het eiland Pinta. Het in december 1971 ontdekte dier werd in maart 1972 naar het Charles Darwin Research Station bij Puerto Ayora overgebracht om daar op 24 juni 2012 het tijdelijke met het eeuwige te verwisselen. In de toekomst zal hij daar in geprepareerde vorm het middelpunt van een educatieve expositie over de Galápagos reuzenschildpad vormen. Lonesome George lijkt echter in Pepe, “El Misionero”, een waardig opvolger gekregen te hebben. Na meer dan zestig jaar op de Franciscaner Missie op San Cristóbal te hebben doorgebracht is Pepe sinds september 2012 te bewonderen in het Educatief Centrum aan de rand van Puerto Baquerizo Moreno, waar maandelijks zo’n 2.000 toeristen hem bezoeken.

Zijn verzorgers namen de gelegenheid meteen maar te baat om iets aan zijn overgewicht te doen. Woog Pepe, de Missionaris, bij zijn komst bijna 180 kilo, sindsdien is hij op dieet en op het moment van schrijven is hij al zo’n 17 kilo lichter! Volgens het persbericht behoort Pepe tot de soort *Chelonoidis becki*, dat wil zeggen de soort die thuishoort op en rond de vulkaan Wolf op Isabela. De bij het persbericht gevoegde foto toont echter een schildpad met een dome-vormig rugschild, terwijl *C. becki* toch echt een zadelvormig rugschild behoort te hebben.

De roze landleguaan

De vulkaan Wolf, met 1707 meter de hoogste berg in de Galápagos en de meest noordelijke vulkaan op Isabela, herbergt een unieke soort, de roze landleguaan. Met de vaststelling in 2009 dat het om een aparte soort gaat, komt het aantal soorten landleguanen op drie. Allereerst de algemeen voorkomende, licht- en donkergeel getinte landleguaan (*Conolophus subcristatus*), waarvan naar schatting nog 5.000 tot 10.000 individuen op de Galápagos Eilanden voorkomen. Het is doorgaans de enige soort die wij er

als bezoeker aantreffen. Dan is er de Santa Fé landleguaan (*C. pallidus*) die alleen op Santa Fé voorkomt, een eilandje dat pal ten oosten van Puerto Ayora ligt. En tenslotte kennen we sinds kort dus ook de roze landleguaan van de vulkaan Wolf die de wetenschappelijke naam *C. marthae* meekreeg.

Omdat over de roze landleguaan nog erg weinig bekend was, werd onlangs voor de eerste maal en in samenwerking met de Universiteit Tor Vergata uit Rome studie gedaan naar de soort en zijn leefgebied. Daarbij werd niet alleen meer inzicht verkregen in de droge biotoop met *Opuntia*-cactussen en droogte minnende struiken en grassen op en rond de top van de vulkaan, maar ook in de omvang van de populatie roze landleguanen. Werde die aanvankelijk geschat op zo’n 350 individuen, dankzij dit onderzoek denkt men nu in de richting van 450 tot 500 leguanen. Daarmee blijft de populatie kwetsbaar en daarom werd besloten om de soort ook in gevangenschap tot voortplanting te brengen om zo de populatie minder kwetsbaar te maken en meer kans op voortbestaan te geven. Verder heeft faecesonderzoek meer inzicht gegeven in de plantensoorten die de roze landleguaan als voedsel gebruikt.

Dankzij het onderzoek is nu duidelijk dat de roze landleguaan tussen 1300 meter en de 1707 meter hoge top van de vulkaan voorkomt en dit gebied met zijn gele verwant deelt. Tijdens de expeditie heeft men zoveel mogelijk exemplaren van beide soorten gemeten en gewogen om meer inzicht te krijgen in mogelijke morfologische verschillen tussen beide soorten. Daarbij werden zeven hybriden aangetroffen. Beide soorten lijken dus onderling vruchtbaar. Het is echter de vraag of de hybride nakomelingen ook zelf weer vruchtbaar zijn. En passant werden 74 roze en 67 gele landleguanen met een microchip gemerkt om de komende jaren en wellicht zelfs tot hun dood, landleguanen kunnen 60 tot 70 jaar oud worden, hun levensloop te kunnen blijven volgen.

Het persbericht sluit af met een verrassende onthulling over het verleden van de roze landleguaan. Algemeen wordt aangenomen dat land- en zeeleguanen afstammen van een aan de groene leguaan van het vasteland van Midden- en Zuid-Amerika verwante maar intussen uitgestorven voorouder. Ongeveer één miljoen jaar geleden zouden land- en zeeleguaan elk hun eigen weg gegaan zijn. DNA-onderzoek geeft echter aan dat de roze landleguaan al van zo'n vijf miljoen jaar geleden dateert, uit een tijd dus dat het minder dan een miljoen jaar oude Isabela, samen met Fernandina het jongste eiland van de archipel, nog niet bestond. Op zoek naar een antwoord op de vraag, hoe dat mogelijk is, gaat men nu op zoek naar de fossiele resten van de leguanen die in het verleden op Santiago voorkwamen. Benieuwd of dit bericht nog een vervolg krijgt

...

Redding van een zeeschildpad

Een kleine zeeschildpad van de soort *lepidochelys olivacea* werd door parkwachters opgemerkt toen zij bezig waren met kreeftenonderzoek in de Bahia Ballena ten noordwesten van Santa Cruz. Het dier was verstrikt geraakt in een “plantado”, een soort net dat in de industriële visserij wordt gebruikt en dat door de stromingen in het Galápagos Marine Reservaat terecht moet zijn gekomen. Bij onderzoek bleek dat het dier aan ernstige uitdroging leed, door wrijving aanzienlijk letsel had opgelopen in de oksels en aan het buikschild. Ook had de schildpad moeite om aan de oppervlakte te blijven en had hij een vage neiging te verdrinken. Het dier werd daarom meegenomen naar Santa Cruz, waar

hij door de dierenarts van de CDF wordt behandeld en verpleegd.

Wat is er nog meer te melden?

Tot slot van deze nieuwsbrief dan nog aandacht voor enkele andere berichten die het Nationale Park Galápagos de wereld instuurde. Zoals het bericht dat de bouw van het “Golden Bay Hotel & SPA” op San Cristóbal is stopgezet vanwege het ontbreken van de vereiste milieuvergunning. Kijkend naar de foto bij het bericht, waarop te zien is dat men al aardig met de bouw is gevorderd een tamelijk late beslissing.

In ieder geval heeft de overheid zich voorgenomen om de regels in deze aan te scherpen.

Of het bericht dat er weer eens, in dit geval twee, vissersboten zijn aangehouden vanwege illegale lange-lijn-visserij in de wateren van het zeereservaat ten westen van Isabela. De vangst van een viertal zwaardvissen die aan boord werden aangetroffen, werd in beslag genomen; beide vissersboten en hun bemanningen werden opgebracht naar Santa Cruz.

En volgens een onderzoek uitgevoerd door de site 10best.com en USA Today behoren de Galápagos Eilanden tot de tien gebieden die je beslist zou moeten bezoeken alvorens te sterven. Andere genoemde gebieden zijn Alaska, op safari in Afrika, de pyramides van Egypte, de Zwitserse Alpen, de Stille Zuidzee en landen als Italië, Griekenland, Ierland en Nieuw Zeeland.